

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології ЗНУ

Ольга ПОНОМАРЕНКО

« 26 » серпня 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Скетчинг

блоку освітніх компонентів вільного вибору студента в межах спеціальності
підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»
спеціальності 022 «Дизайн»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»

ВИКЛАДАЧ : Димова А. П. викладач кафедри дизайну

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дизайну
Протокол № 1 від « 19 » серпня 2025 р.
Завідувач кафедри дизайну

Ганна ЧЕМЕРИС

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Ганна ЧЕМЕРИС

2025 рік

Зв'язок з викладачкою:

Димова Анастасія Петрівна – викладач кафедри дизайну

E-mail: Nastia4dymova@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16691>

Телефон: +380 50 555 52 73

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу), месенджери за номером телефону.

Кафедра: дизайну (факультет СПП ЗНУ, Університетська 55-а, VI корпус ЗНУ, ауд. 210)

E-mail кафедри: designznu@gmail.com

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Скетчинг» спрямована на формування навичок швидкого візуального мислення та оперативної фіксації ідей засобами рисунка. У межах курсу студенти опановують принципи побудови форми, композиції, пропорцій, перспективи, світлотіні та роботи з кольором у форматі швидких замальовок. Особлива увага приділяється розвитку спостережливості, передачі характеру об'єкта, динаміки руху та емоційного стану через лаконічні графічні засоби.

Курс охоплює роботу з природою, міським середовищем, персонажем, предметним світом і сюжетною сценою. Розглядаються різні матеріали та техніки: лінійний рисунок, тональний скетч (грізаль), маркери, акварельні замальовки, комбіновані підходи. Скетчинг розглядається як інструмент генерації ідей, підготовчий етап до створення ілюстрації, дизайну чи візуального проекту, а також як самостійна форма художнього висловлювання. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів здатність швидко й усвідомлено візуалізувати ідеї, аналізувати форму та простір, будувати композицію і передавати характер об'єкта або сюжету засобами лаконічного рисунка, а також розвинути індивідуальну графічну мову та впевненість у роботі з різними матеріалами.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	5 -й	-й
Кількість кредитів ECTS	6	6
Кількість годин	180	180
Лекційні заняття		
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	60 год.	18 год.
Самостійна робота	120 год.	162 год.
Консультації	gMEET дистанційно, згідно графіку консультацій https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/spp/grafik_navchal_nogo_protsepu_ta_rozklad_zanyat	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16691	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ результати навчання		Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК1	Знання та розуміння предметної області, розуміння професійної діяльності	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні; тестовий контроль; підсумковий семестровий контроль.
ЗК4	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні; перевірка виконання практичних завдань; підсумковий семестровий контроль.
ЗК6	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні, підсумковий семестровий контроль.
СК3	Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні; перевірка виконання практичних завдань; підсумковий семестровий контроль.
СК4	Здатність застосовувати навички проєктної графіки у професійній діяльності.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
СК6	Здатність застосовувати у проєктно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах у графічному дизайні.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
СК8	Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.	Метод проєктів, метод портфоліо, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
ПРН1	Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
ПРН5	Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
ПРН6	Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні; перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
ПРН7	Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проєктних вирішень.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні; перевірка виконання практичних завдань; тестовий контроль; підсумковий семестровий контроль.
ПРН8	Оцінювати об'єкт проєктування, технологічні процеси в контексті проєктного завдання, формувати художньо-проєктну концепцію.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні, підсумковий семестровий контроль.
ПРН10	Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Усне опитування, рефлексія, участь в обговоренні; перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.

ПРН11	Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
ПРН16	Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.	Метод проєктів, метод портфоліо, евристичний метод, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.
ПРН18	Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.	Метод проєктів, метод портфоліо, метод перевернутого навчання	Перевірка виконання практичних завдань, підсумковий семестровий контроль.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи скетчингу та візуальне мислення

Модуль охоплює базові принципи швидкого рисунка: лінія, форма, пропорції, перспектива, світлотінь. Студенти працюють із натурою, опановують техніку лінійного та тонального скетчу (грізаль), вчать передавати об'єм, простір і характер об'єкта в умовах обмеженого часу. Особлива увага приділяється розвитку спостережливості та композиційного мислення.

Змістовий модуль 2. Кольоровий та сюжетний скетч

Модуль спрямований на поглиблення навичок роботи з кольором, персонажем і композицією сцени. Студенти виконують кольорові замальовки (маркери, акварель), розробляють сюжетні скетчі, формують серію робіт, об'єднаних темою. Акцент робиться на виразності образу, наративності та формуванні індивідуальної графічної мови.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лабораторна робота	Лабораторна робота: Лінійний скетч з натури	10	2	1 раз на 2 тижні
Лабораторна робота	Лабораторна робота: Тональний скетч	10	4	1 раз на 2 тижні
Лабораторна робота	Лабораторна робота: Перспектива в міському середовищі	10	2	1 раз на 2 тижні
Лабораторна робота	Лабораторна робота: Скетч персонажа	10	2	1 раз на 2 тижні
Лабораторна робота	Лабораторна робота: Кольоровий скетч (маркери/акварель)	10	4	1 раз на 2 тижні
Лабораторна робота	Сюжетний скетч	10	4	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота	Опрацювання індивідуальних проєктних рішень	120	162	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лабораторна робота: Лінійний скетч з натури	Перегляд робіт	Серія з 15–20 швидких лінійних замальовок предметів різної форми	Точність пропорцій, впевненість лінії, композиційне розміщення на аркуші; виконати протягом 1 тижня	10
Лабораторна робота: Тональний скетч	Практичний перегляд	5–7 замальовок із передачею світлотіні та об'єму	Світлотіньова ієрархія, передача об'єму, цілісність тону; 1 тиждень	10
Лабораторна робота: Перспектива в міському середовищі	Перегляд обговорення	5 скетчів міського простору з використанням 1–2 точок сходження	Коректність перспективи, глибина простору, композиція; 2 тижні	10
Лабораторна робота: Скетч персонажа	Перегляд	Серія з 10 замальовок фігури людини в русі	Пропорції, пластика, передача руху, виразність силуету; 1 тиждень	10
Лабораторна робота: Кольоровий скетч (маркери/аква рель)	Перегляд	5 кольорових замальовок з обмеженою палітрою	Колористична гармонія, контраст, акуратність техніки; 1 тиждень	10
Лабораторна робота: Сюжетний скетч	Проміжний перегляд	3–5 композиційних варіантів сцени з персонажем	Композиційна цілісність, наративність, баланс форми і простору; 2 тижні	10
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Форма підсумкового контролю	Вид підсумкового контрольного заходу	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Підсумковий перегляд	Серія з 8–10 завершених скетчів, об'єднаних темою	Цілісність серії, якість виконання, розвиток індивідуальної графічної мови; 2 тижні	
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Основна:

1. Чупріна Н. В., Струмінська Т. В. Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. Київ : КНУТД, 2017. 416 с.
2. Даниленко В. Я. Дизайн: підруч. Харків : ХДАДМ, 2003. 320 с.
3. Стан розвитку дизайну в Україні. На прикладі графічного та предметного дизайну. Звіт за результатами дослідження УКФ. Львів, 2019. 73 с.
4. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: підруч. для науковця. Київ : Навчально-методичний центр «Консорціум» з удосконалення менеджменту освіти в Україні, 2006. 320 с.

Додаткова:

1. Даниленко В. Я. Основи дизайну: підручник. Харків: ХДАДМ, 2003. 18 с.
2. Дизайнерська діяльність: стандарти і розцінки: Довідково-методичний посібник для дизайнерів-практиків / В.О. Свірко та ін.. Київ : ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2013. 232 с.
3. Іванова Л. О., Соколована О. П. Введення в дизайн-проектування: Навчальний посібник. Одеса: «Астропринт», 2017. 89 с.
4. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник. Київ : Кондор, 2007
5. Олійник О. П. Теорії та концепції дизайну: навчальний посібник. Херсон, 2020. 256 с.
6. Пискун О. М. Основи дизайну: навчально-методичний посібник. Чернігів: ЧДПУ, 2009. 40с.
7. Пономаренко Н. С. Пропедевтичний курс до дисципліни «Проектування». Спеціалізація «Графічний дизайн». Ужгород: Гражда - ЗХІ, 2007. с. 36.
8. Шумєга С. С. Дизайн : навч. посіб. Київ : Центр навч. літератури, 2004. 300 с. 13. Шумєга С. С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єра: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 300 с.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі наявності поважної причини для пропуску заняття або невиконання завдань у встановлений термін, передбачається відпрацювання студентом пропущеного матеріалу протягом наступних двох тижнів, або за домовленістю з викладачем.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення StrikePlagiarism.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Усі учасники навчального процесу дотримуються академічної доброчесності. Під час виконання письмових видів робіт або під час підготовки виступів, які передбачають самостійне опрацювання літературних та інших джерел плагіат не допускається. Використання всіх теоретичних матеріалів передбачає обов'язкове посилання на офіційне джерело (автора). Виявлення плагіату стає підставою для незарахування виконаної роботи.

Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт тощо – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ПОТОЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК доступний за адресою: <http://surl.li/afeagu>.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>